

Май 13.

1871.

Книжка 16.

Ный давамы нарочно пръвото мѣсто на прѣводѣтъ на Омира за да покажемъ на читателитѣ си колко безгранично почитамы безсмъртното това съчиненіе, и колко високо цѣнимъ достопохвалныйтъ и благороденъ трудъ на съотечественника ни Г. Пърличева. Омировото твореніе което е една голѣма слава и честь за челоувѣческытъ способности, на кждѣто и да отиде по земното клѣбо, въ каквѣто библиотекѣ и да влѣзе, на който езикъ и да говори, заслужва пръвото мѣсто въ поезіятѣ.

Освѣнь това, програмата на Читалището катогъ объема всичкытъ видове произведенія на челоувѣческыйтъ умъ, ный имамы длѣжностъ да ся занимавамы и съ този важенъ клонъ на словесность-тѣ който ся нарича поезія. И дѣйствително, всичкытъ произведенія на умственнѣтъ дѣятелность на челоувѣка немогѣтъ да ся занимаватъ освѣнь съ едно отъ тѣхъ три нѣща, съ истинѣтъ, съ доброто и съ прѣкрасното, които сѣ катогъ три еманации на Върховното сѣщество, чрѣзъ които

сгледвамы неговото съвършенство, и които слугатъ да ни доближатъ до него, като ни истегляватъ по-нависоко отъ нискитѣ и животнѣ природѣ на другитѣ земны сщества и ни възвеждатъ къмъ на постижимыйтъ идеалъ на осъвършенствованіето.

Ако чрезъ естественнитѣ и точны науки чедовѣческыйтъ геній трѣси положителнѣтъ истинѣ, ако чрезъ политическитѣ и нравствены науки трѣси доброто, чрезъ изящнитѣ науки и искусства той ни показва прѣкраснѣтъ природѣ съ която очаровава чувствата ни и плѣнява сърдцето ни. Поезіята е едно отъ най-важнитѣ тѣзи изящны искусства. Тя спомага да направи единъ языкъ гладкъ, благозвученъ, армонически, такъвъ какъвто достига да го има всякъ образованъ народъ. Ный прѣимамы мѣчно нѣщата които ни ся прѣдставятъ сухи, а поезіята има това прѣимущество да плѣнява и чувствата и сърдцето ни съ истинитѣ съ които прѣшистя тыя иститѣ чувства и възвышава това истото сърдце. Нейный сладкъ и Ангелскый гласъ, като една небесна музика, тронува сърдцето ни, подчинява душѣтъ ни и ни прави да любимъ съвѣтитѣ които ни дава или нѣщата които иска да ни направи да подражавамы. Философътъ съ строгото си доказваніе, че храбрость-та е добро нѣщо не може да ни събщи толкова любовь къмъ тѣзи добродѣтели, колкото поетътъ съ своето патетическо и живо описаніе на храбрость-тъ на свойтъ герой спечеля удивленіето ни и распаля въ душѣтъ ни силно желаніе да подражаемъ единъ толко добъръ примѣръ.

Въ възпитаніето, поезіята служи не по малко, като, съ красотѣтъ си и съ сладость-тъ си, дава

на младытъ ученицы хубавъ языкъ, облагородява сърцето имъ и възвышава невиннытъ имъ души къмъ всичко що е високо, идеално, божественно. Поезіята е была и ще бжде всякога една, отъ най-главнытъ чѣсти на словесность-тъ, и ще служи за обработваніе на сладкыйтъ языкъ, за прелесть на ухото, за очарованіе на чувствата и за възвышеніе и облагородваніе на сърцето.

Нашата млада Българска словесность трѣбва да ся развива въ всичкитъ си части, и наша длъжность е да насърчаваме равно всичкитъ таланты които работятъ за нейното обогатяваніе. За това ный призоваваме всичкитъ наши родолюбивы учены, които имѣтъ поетически дарбы да спомогнѣтъ съ перото си за развитіето на Българскытъ поезіи и отварямы имъ съ голѣмъ радостъ стълповетъ на Читалището.

Другы пѣтъ ще имамы случаи да поговоримъ по-надълго върху поезіи. За сега, като ся завърнемъ на прѣводѣтъ на Г. Пърличева, ный ще кажемъ защо го толкозь похваляваме за трудѣтъ, който е наелъ да прѣведе на Българскый языкъ Иліадѣтъ на Омира.

Казахмы че поезіята е една отъ най-важнытъ части на словесность-тъ. Ако всякой видъ поезіи изисква, освѣтъ силно занятіе, и естествени дарбѣ, епическата поезіа изисква поетическый геній. Това нѣщо е много рѣдко. Старыйтъ Гръцкы народъ, който улови съ особенны силѣ всичкитъ науки и изящны искуства, има само единъ Омиръ. Римскыйтъ народъ въ толкова дълго съществуваніе има единъ само Вергилій. Въ новытъ народы, Англичянитѣ въ обширихъ си словесность имѣтъ единъ само Шекспиръ; Нѣмцытъ, единъ само Ге-

та; Италианцитѣ, единого само Данте. Така щото единъ народъ просвѣтенъ живѣе въѣкове и едвамъ ся сподобва съ единъ такъвъ поетическый геній съ който да ся гордѣе въ Исторіѣхъ. Такъвъ поетъ ся въвожда въ училищата, дава ся въ рѣцѣхъ на всичкитѣ ученицы, които го научаватъ науцѣ и си го четѣхъ изустъ чякъ и въ старытѣ си години за да въсьхыщаватъ душихъхъ си. Между такывато рѣдкы поеты Омиръ е пръвъ и по години и по достоинство. Отъ това ся разумѣва защо той не само е прѣведенъ много пѣти на всичкитѣ образованы языци, но ся и прѣдава на самытъ Гръцкый языкъ въ всичкитѣ училища въ образованытъ мѣста.

Отъ какъ ся е появилъ Омиръ на свѣтъ и до сега колко хора сѣ го учили съ въсьхыщеніе и колко има еще да го учятъ! Колко таланты и геніи сѣ го подражавали и сѣ ся ползували отъ неговыхъхъ красотъ и колко има още да ся ползуютъ! Колко хыляды младежи сѣ ся наслаждавали съ неговото четеніе и колко има еще да ся наслаждаватъ! Колко хора ся забравяли въ неговото прочитаніе своитѣ тѣгы и горести и колко има еще да ги забравятъ! Омиръ е писатель божественъ и безсмъртенъ, и неговитѣ красоты сѣ всякога истытъ неотемлеми и не смаляемы.

Читателитѣ ни прочее разбиратъ колко единъ добъръ българскы прѣводъ на това съчинненіе о-богатява книжевноста ни. Само прѣводътъ на таквозь едно съчинненіе стига на Г. Пърличева за да го обезсмърти въ Исторіѣхъ на Българскыхъхъ литературъ и да му достави въ неѣхъ достопочтенно мѣсто. Единъ добъръ прѣводъ, и ный виждамы съ удоволствіе че неговѣтъ ся чувствително

улучшава, ще бѣди много полезенъ на народа ни и особенно на младытъ Българчета. Да притяжавамы въ добры стихове единъ снискатель който е былъ удивленіето на всичкый ученый свѣтъ отъ 2000 години и повече е едно богатство за народнѣтъ ни словесность. За това както прѣжде-бывшійтъ редакторъ на Читалището Г. Балабановъ, похвали този трудъ, тѣй и ный го припорѣчвамы на публикѣтъ и желаемъ щото Г. Пърличевъ да бы можилъ да изведе на добъръ край похвалното си и патріотическо прѣдпріятіе.

отъ Алфа на Млада

Вси мълкнѣхъ прѣдъ лице Зиново.
 Тога, Музо, Гърци что сториха?
 Ископахъ бойно равно поле
 До три педы в' крѣвы утопено
 Пърстъ хвърлихъ въ глѣбоко море
 Плачемъ дрехы в' огнь изгорихъ
 Милы дрехы на свои другары
 Уморены богомъ Аполономъ
 Си омыхъ крѣвавы-нѣ
 Крѣвны дрехы и широки шатры
 Гы прострехъ на ясно-по слѣще
 Та влазихъ въ солено море
 Си омыхъ тѣла осквърнены
 Промѣнихъ бѣла-нѣ промѣнѣхъ
 Та ми послѣ чисти осветени
 Колятъ Богу жертвѣ съвършенѣ (а)
 И ми пѣютъ пѣсни сладкогласны
 Аполлону далестрѣцу богу
 А Хрѣсидѣ краснѣ нѣ рабынѣхъ

(а) Омиръ иска да докаже че първо Богъ, второ чловѣческ^а наука, вѣра и грѣжа, молитва и дѣйствиѣ, жертвѣ и трудъ, упованіе на Бога и упованіе на себе.

Спроводи ѿ Одуссей премъдрий
 Предаде ѿ отцу бѣлобразу.
 Тя му любн светѣ-нѣ десницѣ
 А старѣ татко пейны чърны очы
 Дига рѣцѣ Фивосу се моли
 Слышалъ си ми, боже, първъ молбѣ
 Поразилъ си Гърцы чърнооки,
 Слышай боже моѣ вторѣ молбѣ
 Дърпни вече отъ нѣхъ тежкѣ рѣкѣ
 Слыша Фивосѣ священникѣ молбѣ
 Отъ Еллины дърпва тежкѣ рѣкѣ
 Горкы стрѣлы в' кълчанѣ си събира
 Възносисе на високо небо
 Абѣ ми грозный морѣ престанѣ
 Въ веселѣе и божевны пѣсни
 Зайде слѣще и ноцѣ многозвѣдна
 Донесе ми тишинѣ на земѣ
 И сънъ сладкѣ Гъркомѣ утруденнымѣ.

Вита на Гладж

Ми проикниж златобулна Зора
 Отъ быстры-нѣ струи Океанскы
 Та пропуснѣ огнедышны конѣ
 Кои златнѣ везжѣ колесницѣ
 Позлатити свѣтемѣ чърнѣ земѣ,
 Укрепнѣ се отъ шареный одѣрѣ
 Агамемпонѣ силенѣ царѣ Мукинскій.
 Очи му ся жално оточены:
 Всѣхъ ноцѣ Божіѣхъ никако не кленижѣ;
 Владали му грыжы ядно сърдце,
 Кой ще бѣде край на пустѣ войнѣ,
 Безъ Ахія силнаго юнака.
 Храбрѣ войскѣ искѣ искусити
 Дал' ще му е вѣрна и прѣданна
 Доклѣ падне крѣпкѣ градѣ Пріамовѣ,
 Или мразятѣ войнѣ безконечнѣ
 И желажѣтѣ мѣлѣ домовинѣ.
 По край море, по весь станѣ Еллинскій
 Деветѣ вѣрны испрати херолды

Деветъ вѣрны слугы грѣмогласны,
Да поканятъ войны и войводы
Да съставятъ съборъ многошумень.
Тии канятъ, они се събиратъ,
Како пчелы народъ сладкоплодный
Пещеритѣ оставившы горѣ
Летятъ скупно на цвѣты пролѣтны.
Така исто Гърци ратоборци
Многорѣбны оставивше шатры
Идѣтъ скупно на сборъ славномѣжентъ.
Сѣдѣтъ скупно до ратника ратникѣ.
Земя стене подѣ огромнѣ тежестъ.
Въздухъ ечи отъ звукъ многошумень.
А херолди деветъ грѣмогласни
Грѣмко выкатъ Еллиномъ порѣчватъ
Да умѣлѣжѣтъ, тихо да послушатъ
Цари свѣтлы и Богохранимы.
Умѣлѣжѣжѣ безчислени люде,
Веледѣржецъ станѣ Агамемнионъ.
В' рѣжѣжѣ дѣржи знактъ великы власти,
Кованъ скиптѣръ съ златны-нѣ гвозди
Отъ Зевеса свещенно послѣдѣ
Грѣмко дума Гъркомъ чѣрноокымъ.
«Чуйте войны слѣнцемъ изгорени
Деветъ лѣта горкы и претрудны
Безконечнѣ воюваны войнѣ
На Троянцы народъ малочислентъ.
Ни изгнѣжѣ корабелны дѣрва
Капнѣжѣжѣ ни вѣжѣя многовиты.
Жены наши и маленкы чѣда
Все ны чакатъ ядны умилены.
Сега чуйте съсъ покорнѣ душѣ.»
Въвлечимся в' море чѣрнѣ флотѣ
Побѣгнѣмси в' краснѣ Ахайѣ
Че не можемъ прѣвзе Гііона
Градъ прекрасентъ, широкоуличентъ.

(в) Бѣхъ поставилъ Нестора како бѣдословца. Но понеже той е първо лице и характерътъ му най искусно и живо описанъ, трѣбва да се приложи.

Сърдца ядны смѣти Царско слово
 И подвижни съборъ многочисленъ
 Како движи нивъ силенъ Зефуръ
 И разлюля класы позлатены.
 Така исто Гърци разлюбени
 Тичать скупно къмъ чърнѣ-нѣ Флотъ.
 Мъгла пращиъ како сивый облакъ,
 Въсклицаніе и выкъ преужасенъ
 «Домовинѣ милѣ домовинѣ»
 Възвышавать до синьо-но небо
 И другъ друга распалено оstri
 Влещи въ море корабли прѣвиты.
 Вады чистять, подпорки отнимать;
 Сълзы рони силенъ царъ Мѣкинскій.
 Срамъ свещенный, печаль душеѣдна
 Облада му велемѣдра сѣрдце
 Въ Мѣкинѣ празденъ да се върне.
 Умили се Улисѣ хитѣръ *юнакъ*
 Како видѣ жежкѣ царекѣ *сѣлѣж*
 Отметнѣ си мапѣж чѣрвенѣ.
 Къмъ царя си простре деснѣ рѣжкѣ,
 Възе му скиптѣръ, свещенно наслѣдіе,
 Крыленъ тича къмъ чѣрнѣ-нѣ Флотъ
 И оправля гърды възмѣтены.
 Кого гледа царя боголюбна
 Ил' юнака мѣжа превѣсходна
 Него спира съ кроткы-нѣ думы
 «Господине, тебѣ не прилича
 Да боишсе и отъ бой да бѣгашѣ.
 Но ты спресе и другаго спирай
 Не разгнѣвай царя всемогуща.
 Царскій гнѣвъ е левово рыканіе.
 Царъ отъ Бога има власть и скиптѣръ.
 Самъ Богъ може знати царскы мысли.
 Сега ще ны хитро искусити:
 Послѣ ще ны горко наказати.»
 Кого гледа проста въпѣюща
 Него скиптромъ маха и укаря
 «Бѣди миренъ, хуѣ, и покоренъ
 На кои сѣж отъ тебе по добри.

За нищо си и нигдѣ способенъ
 Неслагаемъ ни въ советъ ни въ битвъ.
 Все въ Троиѣ царю не ще бъдемъ.
 Многоцарство не е никакъ добро.
 Единъ царь е, единъ е началникъ,
 Кому Зевесъ далъ е властъ отъ небо.»
 Така Улисъ управлява войны
 И повторомъ на съборъ събира
 Како тлъска силенъ вѣтъръ Божій
 Морскы валы на шумно поморіе.
 Мълчѣтъ всички послушати мирно,
 А самъ крѣска Өерситъ гълчеливый
 Мжжѣ най гнѣсенъ между всѣмъ Еллиномъ
 Мжжѣ гърбавецъ, хромецъ, кривогледецъ
 Остроголавецъ та и редкокосецъ
 Мжжѣ умразенъ всѣмъ а прѣвѣсходно
 На Ахіля и на Одиссеа
 Че ниѣ грубо всегда укорявалъ.
 А тогава съ продѣрзно слово
 Ми обижда царя веледържца

.
 Така хули Өерситъ грозновидный
 Царя гнѣсна пастыря народомъ.
 Скоро Улисъ прѣдъ него застанѣ
 Зѣбомъ скръцнѣ, криво го погледнѣ,
 «Мълчи, хуе, гнѣсниче, езычче,
 Нито искай самъ царя хулити.
 Всичка земя, коѣхъ слѣнце гледа,
 Нѣма смъртенъ отъ тебе по мърсенъ»
 Така *ръче* и священнымъ скиптромъ
 Порази му рамена и гърба.
 Пухка сиѣна надкренѣ се абіе
 Өерситъ горкій набърчи си лице,
 Погърби се, срони ядрѣ сълзѣ,
 Глунавъ погледъ подметнѣ и сѣднѣ
 И, боязненъ, сътре ядрѣ сълзѣ.
 А Еллини, ако и наскърбени,
 Всесърдечно все се насмѣяхъ.
 Скиптръ възвыши Улисъ хитъръ юнакъ
 (До него е сиѣнокъ Аѣнна,

Инозрачна Херолду прилична,
 И народу мълчаніе налага
 Да вси Гърци *войни и войводи*
 Тихомирно послушатъ му слово)
 Слова лѣе изъ широки грѣды
 Како Зевесъ въ суровѣ зимѣ
 Ситѣжны клотки отъ широко небо
 На силны-иъ Улисовы слова
 Храбри войны страшно въсклицахъ.
 Выкъ е пихний процѣпилъ Етера,
 Екиж Троя и гора Ідина
 И Еллиспонтъ и вся чърна флота
 Па и всѣмъ-тѣмъ храбрымъ же и худымъ
 Бы по мила война многосѣзна
 Нежелъ ясно Ахайско небо.
 Отдаде же Улисъ хитъръ юнакъ
 Свѣщенъ скиптеръ пастырю народовъ.
 Скиптеръ възвыши сильный Агамемнонъ
 И на войскѣ велегласно дума.
 «Сърдца ваши хлѣбомъ утвърдите
 И за битвѣ бѣдете готови.
 Добрѣ всѣкій копія наострите.
 Добрѣ всѣкій конь назовите.
 Колесницы ваши пригответе.
 Зане весь день до захода слѣнца
 Ще прѣбѣдемъ во крѣвава битвѣ.
 Ремень щитный всѣкому да спотне,
 И десница околъ остро копіе
 И конь цвѣлиый везущъ колесницѣ,
 Потъ юначкій да умокри земѣ.
 А когото намѣръѣ боязненъ
 Да отбѣгва яростно сраженіе
 Саморочно него щѣ убити
 И хвърлити мъртвеца безгробна
 Да насыти со свои черева
 Псы-иъ гладны и хищны-иъ птицы.»
 Така вели славный воевода.
 А Еллинци силно възгласихъ
 Како валы на стрѣвно поморіе.
 Църеняхъ се по чърнѣ-иъ флотѣ.

Дымъ сторихъ по широки шатры.
 Сърдца хлѣбомъ свои утвърдихъ.
 Кой одному, кой другому богу
 Жъртвѣ жъртви и мило се моли
 Да спасе го отъ смърть и незгодъ.
 Жъртвѣ жъртви и царь Агамемнонъ
 Съ вси храбры Гъркомъ воеводы
 Юпитеру, небесному Богу
 Вола гърдна, тлъста, петгодишна,
 Жъртвѣ жъртви и мило се моли —
 «Дій небесне. гръмниче, преславне!
 Дай ми Боже, прѣдъ захода слънца,
 Да троянски изгорѣхъ палаты,
 Да ни камень не оставя на камень
 Да и грѣды рушѣ Екторовы.»
 Не услыша Юпитеръ молитвѣ. (*)
 Пріе жъртва, но трудъ му умножи.
 Испрати же царь свои херолды
 Поканити Еллинцы во битвѣ.
 Ти канять, ови се собирѣхъ.
 Между войномъ како ясны звѣзды
 Царіе свѣтли и Богохраними
 Велятъ, выхѣхъ, тичѣхъ, и урѣждать.
 Како огънь горящъ гѣстѣ горѣхъ
 Устрѣдава свѣтъ у далны мѣста
 Отъ орѣжя Гъркомъ проходящымъ
 Блѣсъкъ стига до високо небо.
 Како грачны гѣскы ил' жерави,
 С' выкъ долетѣхъ во цвѣтихъ полянѣхъ,
 Така Гърци выкомъ се проливать
 В' Скамандрово многоцвѣтно поле
 И покрыхъ поле, неброими
 Колко листіе и цвѣтки въ пролѣтъ.
 Колко мухы по уборъ овчарскій
 Живко бучять въ пролѣтно врѣме
 Кога млеко пълни крѣжны коблы.

(*) Омиръ иска да докаже че Богъ не слыша молитвѣ дошѣхъ и нечестивѣхъ.

Тѣмъ Гърци дышѣтъ на Троадѣ
 И Троянскы крѣви искать пити.
 Како ветхи опытни козари
 Различавѣтъ лесно свои козы
 Размѣсены во богатѣ пашѣ,
 Така исто Гъркомъ воеводы
 Распознавать лесно свои люди
 И ги рѣдѣтъ въ крѣпавѣ битвѣ.
 Между всѣмъ же сильный Агамемнонъ
 Стои гърденъ, знаменитъ, отличенъ.
 Глава му е како Зевесова.
 Очи му сѣ како Аполонь.
 Гърды му сѣ како Нептуновы.
 Поясъ му е како Марсовъ поясъ,
 Како *юнецъ* по между юницы,
 Е най *красенъ*, гърденъ, превъсходекъ.
 Така той день Атреева сына
 Дѣй всеилный сѣтвори прекрасна
 Превъсходна между вси Герои.
 Кажу, Музо, между всѣмъ кои сѣ
 Най юнѣци мѣжи или конѣи?
 Най добри сѣ Еуმიлови конѣи
 Скороноги како крилни птици
 Истокоми, свѣрстни, равноставни
 Накърмени богомъ Аполлономъ.
 Между мѣжи, юнакъ е отличенъ
 Великъ Еантъ рожба Теламоня,
 Докль трае Ахилева ярость.
 Зане Ахиль и негови конѣи
 Себѣ равны нигдѣ не намиратъ.

Урокъ отъ наблюдението на природата.

Въ описваньето на челошкѣи характеръ, писателитѣ
 въобщѣ сѣ избирали за свои герои тѣзи които сѣ са е-
 вѣвали въ пѣкой по-высокъ характеръ върху позорищныя

животъ. Монарсы, князбве, благородны, войницы и герои, въ сѣки общественъ клонъ, на които дѣлата са ги направилы славны въ лѣтописытъ на Исторіята, или по преда-ніе, снабдѣвать историка, поета, живописеца, критика и каррикатуриста съ тѣхнытъ най привлекателны предметы. Даже Шекспиръ, този великъ откритель на чельшкото сърдце, е далъ на силныя на земята едно мѣсто между главнытъ си актери (дѣйцы). Истинна е че, страститѣ кон-то сж общи на сички, когато заключвать голѣмы интере-сы, тѣ въ представленіето са възбуждать до най висока степенъ. И по тѣзи причина сж предполага тѣ да образу-вать най добрытъ примѣры за драматически ефектъ. Ну-ждытъ обаче въ нынѣшнытъ времена сж обарнали внима-ніето на писателитѣ на единъ классъ предметы, въ кой-то повечето долны чърты отъ живота занимавать по-голѣ-мо пространство. Источницы отъ най дѣлоки интересы и отъ най чисты наслажденія, сж сега открыты въ тайнытъ слѣди на живота съ сжщата леснотія, както ботанистытъ намира своитѣ съкровища въ уединеното непритѣжкано ж-гълче на земята или между сплетенытъ вѣйки и трънки. Еще върху необработената могила дѣто слѣщето слу-чайно са евява въ една отъ славнытъ си лучи и пра-ви тамъ да изниквать формы отъ свърхъ естествена красота.

Трѣба да приедемъ че, едно обширно познаніе на хо-ра и на нѣща, ускорява умственното наблюдение; и пѣ-туваніята въ далечны страны доставять матеріялы на на-блюдателя, които той не бы си въображавалъ въ отече-ственнытъ си полета или на собственното си огнище; по Англійскія поетъ Купаръ е можилъ да състави живы о-писанія на хора и на обычаи, и по-тънко да расчлени кра-сотытъ на природата безъ да е пѣтувалъ по пространныя свѣтъ. Главната разлика между гениитѣ снабденъ съ сич-китѣ нужности като сребро, кенги, свободно време и об-щество, имащецъ голѣмото преимущество на пѣтуванъе, и гениитѣ оставенъ посрѣдь обыкновеннытъ грижи на живо-та да преслѣдва плана си самъ и неспомогнатъ е, че, присно-преходящитѣ образы на красотата сж отразены вър-ху ума на единныя изотвѣтъ, когато умътъ на другія от-разява собственното си наблюдение върху обружающитѣ

предмети. Единиятъ има предъ себе си една трапеза съ богаты вѣстета отъ които може да избере угодный на вкуса си, когато другиятъ отива да растърсва умственна храна отъ сѣки источникъ до колкото му допущатъ силытъ. Умътъ веднѣждъ като придобые силата на мыслянье и на наблюденье, той може да преобърне сичкитъ предметы, сичкитъ періоди и сичкитъ измѣненія въ источники отъ дълбокъ интересъ. Има ли нѣкоя точка на земята толкози твърда, толкози непроницаема отъ свѣтлина и топлина, или нѣкой климатъ толкози суровъ или толкози безплоденъ щото да не владѣе интересъ? Ако раскопаймы дълбочинитъ на земята, затворены вѣтъ отъ сичко що може да наслаждава око, чудеса върху чудеса ще ны послѣдвать. Сѣки пласть на земното съществованіе презъ който ный преминуваме е гордъ съ исторіи на миналото. Тамъ има дигри отъ формы и животъ съ които земята и океантъ нѣкогаждъ са изобиловали, които, слѣдъ продълженіето на вѣкове, сж са разрушили или угасѣли чрезъ нѣкое силно поклащанье на могъществена фабрика, или сж са измѣнили чрезъ новы веществени комбинаціи. Тамъ ный намирамы доказателства за сѣки послѣдующъ редъ на тварята, които, както една планина са въздига надъ друга въ нѣкое великолѣпно зрѣлище, сж са намѣстили въ вселенната, като сж са въздигали отъ по ниско на по высоко, до дѣто са стигнали този върхъ, който сега съставлява основаніето на този новъ и полезенъ позорищенъ животъ.

Главната възпитателна метода на ума е упражненіето на туй остро чувство или способность, която намира полза на сѣкждѣ и въ сѣко нѣщо. Тя образува главната ограда (*boulevarde*) на умственната свобода — независимостта ѝ на мѣстото, на времето, на обстоятелствата и на положеніето; тѣй щото ако е затворенъ вѣнкашино отъ прекрасното и привлекателното, умътъ може еще да са питае посрѣдъ сценитъ които въображаемата способность е придобила силата да твори. Какво го наблюдава когато ный са скитамы насамъ нататъкъ, или на кой часъ, ако той има намѣреніе да търси полезны предметы? Нека са расходимъ навѣтъ даже посрѣдъ пладнѣ, въ туй най не-поетическо време, когато нито радостната заранъ на чу-

чулгата, нито вечерята пѣсень на дрозда, може да спомогне на нашето въображение; когато нито свѣжестъ-та на новороденното небесно свѣтило, нито меланхолията на умирающия день може да направи умѣренно или да превъзнесе умственното ни зрѣніе; при сичко туй, въ сѣка стѣпка, въ сѣки звукъ и въ сѣки предметъ има доста нѣща които да привличать вниманіето ни и да увеличавать знаніята ни.

Умътъ въ тайнитъ си желанія никогаждъ не чака време, или нѣкой благопріятенъ часъ за наслаждение на умственната му храна. Той намира избыліе въ сѣки съществующъ періодъ презъ сичкиѣ времена и презъ сичкиѣ часове. Най черната сръднощна темнота, която покрыва лѣглото ни, дава доста полза на разумнитъ ни сили. Ний са събуждамы отъ най първия си сънъ, и първото чувствованье което сръщамы въ тѣзи минута е неописуемо. Първото напръганье на ума е една смѣтена, неотлична идея на съществуванье, едно усѣщанье на животъ; и послѣ едно внезапно и пълно напомнянье защо сме, и дѣ сме; но на мѣстото на къщнитъ нѣща ний въобщъ съглеждамы да владѣе една непроницаема темнота. Очитъ са отварятъ съ намѣреніе за зрѣніе, по широкитъ имъ способности на чувствованьето не доставатъ. Зѣнидытъ са движатъ невидимо въ тѣхнитъ орбиты и напразно са скитатъ да търсятъ нѣща, които тѣ са навикнали да поздравляватъ при събужданьето. Толкозь чувствениитъ органы сж безполезны безъ Славнитъ противоположны части на съществуваніето имъ. Колко е чудно, колко е важно туй временно разрушеніе на зрителния органъ, и какъ то ни завежда до великия създателъ който прониква сжщо деня и нощта и ги прави равно орждія на своето намѣреніе. Нѣкой пътъ когато органътъ на зрѣніето е тѣй откритъ, първия предметъ който съзира е една блѣстаща звѣзда да са свява презъ прозореца отъ грамадното пространство. И колко е удивително щото окото да вижда единъ предметъ отдалеченъ милиони мили отъ планетата върху която живѣимы? Чудно наистинна че, презъ сичката тѣзи широка празноть която наричамы пространство, нищо не може да скрие отъ нашето зрѣніе тѣзи страны отдалечены отъ животъ и вещество. Колко е горда природата по

величіето си въ сичкитѣ ѝ широки открытія при усиліята на челѣшкото искусство. Наблюдавай първия знакъ на приближающія день; първата извѣстность на увеличающата свѣтлина, какъ тя постепенно расте върху зрѣніето, и най послѣ какъ днешния свѣтъ става утрѣшенъ. О! Колко умно природата е приложила вѣчноизмѣняемитѣ си евленија — день и нощъ, бура и тишина, топлина и студъ, добро и зло, на едно неуморимо същество което да обича измѣненіята, таквъзъ каквото челѣкъ е былъ вынѣги, е, и ще бѣде во вѣки. Умътъ са расширява и зрѣе чрезъ дѣйствието на измѣненіето. Нищо нѣма постоянно въ състава му — нѣма точка на която да желае да стои — вынѣги върви и оставя надирѣ сичко което е было. Ний желаймы щото пролѣтъта да бы са продължила, но пакъ, не искамы да живѣймы вѣчно въ нѣдрото ѝ. Не, то е че, зимата съ сичкитѣ си тайны и покриты наслажденія е станала твърдѣ обща за нашитѣ измѣняеми желанія. Веселото огнище, вечернитѣ събранія, концерта, свирята, пространнитѣ исторійки писменны или забавителны, самы по себе си единъ широкъ и неизслѣдимъ свѣтъ на разнообразіе, и пакъ не сѣ достаточны да ны задоволятъ.

(Слѣдува)

Побългарилъ отъ Англійскый П. К. Димитровъ.

Поезіята на природата и нашитѣ нужды.

Назначеніето на поезіятъ е — да облича въ думы и образы сичко онова, шо е прѣкрасно и интересно въ природѣтъ и въ челоуѣка, а най много въ челоуѣка, защото той е най-интересното отъ сичко на свѣта.

Прѣкрасното е изобилно и въ двѣтъ казаны сфери; то е разлѣно на съждѣ и въ сичко. Нъ защото то е разлѣсно съ непрѣкрасното, обыкновенный умъ мъчно го намира и не може да са наслаждава съ него. Добритѣ и похвалнитѣ чрты и дѣствія у челоуѣка до толкози сѣ приплетены съ ежедневнитѣ занятія, щото нашій умъ мъчно може да отдѣли хубавото и да го оцѣни. Службата

на поезіятъ е да отстрани сичкытъ дреболии, сичкытъ не-
нужды обстоятелства и да прѣдстави образа или дѣйстви-
то въ сичкытъ му чистотѣ и красотѣ.

За да ны разбере читателя по-добрь, ный го молимъ
да земе за примѣръ нѣкое поетическо твореніе, което е
на сичкы насть извѣстно, — да земе *Райнъ, килинъ Бамар-*
скъ. Въ това съчиненіе писателя иска да изобрази ин-
тригытъ и бесчестното поведеніе на нѣкои войводы при
Прѣславскый дворъ, отъ едниъ странъ, и непорочный об-
разъ на Райнъ, отъ другъ, и за да достигне това той о-
ставя на странъ сичкы другы обстоятелства и събытія и
представя само онѣзи, които показватъ най-добрь интри-
гытъ и Райнъ. Ако да не станяше това *очистяніе* и ако
ни са прѣдставяхъ работытъ въ онакъ многосложность, ко-
жто иматъ тый въ дѣйствительность-тъ; ный не щѣхме да
са чудимъ на Райнскый образъ, нито пжкъ щѣхме да по-
стигнемъ сичкытъ гнусотѣ на воеводского поведеніе.

И тый, службата на поета е да изображава въ очи-
стенъ видъ онова, що е, що съществува въ дѣйствитель-
ность-тъ, и да го прави удобопонятно и достъпно за сич-
кытъ. Поета не трѣба да създава своитѣ образы. Поезія-
та трѣба да бѣде вѣрна на природжъ и на живота и ни-
кога да не отстѣнва отъ тѣхъ, ако иска да има въ себе
си нѣкаквъ цѣнъ. Тя не е творитель, тя е обяснитель, и
додѣто е вѣрна на това назначеніе, тя е достойна за по-
читъ и вниманіе.

Ный не разбираме, че поезіята трѣба да бѣде отпе-
чаткъ и слѣпа копія на природжъ и на дѣйствительность-
тъ; ный искаме отъ неѣ да изображава образы и дѣла
отъ истинскый животъ, а не единъ животъ въображаемъ и
лжливъ. Ный имаме нуждъ да познаемъ доброто и зло
у чловѣцытъ, а не у фантастическытъ образы, които ще
ны прѣдстави поета. Като изображава истинскы чловѣцы,
поезіята ни показва, що е добро и що е зло въ тѣзи че-
ловѣцы, и така става учитель на сичкытъ и сичкытъ побу-
ждава къмъ поправление и самопознаніе. Безъ таѣхъ вѣр-
ность на природжъ, поезіята не може да има това учи-
телно достоинство, защото сѣкый види, че въ неѣ са
прѣдставятъ хора не отъ рода сего.

Вліяніето на поезіятъ е голѣмо. Тя са чете много

и увлича сичкыѣ. Отъ това ней е назначено едно отъ първыѣ мѣста въ свѣстяваніето и усъвършаваніето на хора. По своѣжѣ образность и по своето увлекателно изложение тя става достъпна сѣкиму и сѣкы може да са почути отъ нейж. Научното изложение иде сухо и трудно за обыкновенный читатель; отъ това научныѣ книги са четятъ твърдѣ малко. Научныѣ изложения на Англійскыѣ и Американскы права не сж можили да запознажѣтъ свѣта съ тѣзи права тѣѣ добрѣ, както сж го запознали романыѣ на Диккенса, Купера и др. Обыкновенный читатель мжчно ще разбере практическото направление на Англійцыѣ и Американцыѣ само отъ едно описаніе или разсжждение; нѣ когато види тѣзи народы въ романыѣ, да дѣйствовать и да говорѣжѣтъ самы като живы, тогава той вече добрѣ усвоява и запомня главныѣ свойства на тѣзи народы. Ако му помогне писателя съ краткы бѣлѣжки и разсжждения, читателя ще може да даде и обясненіе за происхожденіето на тѣзи привычки, които са изображаватъ. Не сж малкы достоинства и тѣзи, дѣто поезіята осжжда лошото съ изображеніе на дѣйствіята му и дѣто проповѣда новыѣ истины пакъ съ дѣйствія и образы. Сухыѣ сентенциѣ иджѣтъ пѣкакъ блудкавы за по-многого хора; отъ това тѣѣ не са четжѣтъ; нѣ ако тѣзи присжжданія са искажѣтъ отъ само себе си, чрѣзъ изображеніе на лошото; тогава сѣкый ги приема и са сѣгласява съ тѣхъ, защото види лошото и неговыѣ безобразія. Сжщото става и съ новыѣ истины. Като е вѣрна на живота, поезіята трѣба да усвоява сичкыѣ новы истины и да ги проповѣда въ своныѣ изображения. Прѣдставены въ дѣла и лица, тѣзи истины ставатъ понятны за сѣкыго и сѣкы почева да познава слѣдствіята имъ и да сж мжчи за въплощеніето имъ.

Съ тѣзи голѣмы достоинства поезіята е станѣла едно отъ любимыѣ запятія на сичкыѣ классове въ общество-то. Тя става любимото чтеніе и на нашѣѣ народъ, както са уѣвряваме отъ това, че повечето отъ книгиѣ които са печататъ ежегодно на Българскы, сж повѣсти. Това ма кара да кажж нѣколко думы за поезіята и за онова, що е полезно за насъ въ нейж и що не; кое трѣба да четемъ и да прѣводжаме и кое не.

Сичко що е прѣкрасно, що е интересно, що ны за-

познава съ самыѣ насъ, съ общественый и духовный животъ на народыѣ; сичко, що ни показва красотѣ на естественныѣ законы, — сичко това заслужва нашето серіозно вниманіе и нашето изучваніе. Сичкыѣ поетическы творенія, които сѣ вѣрны на природѣ и на живота; сичкы тѣзи творенія сѣ поучителны и ный можемъ да ги прѣвождаме на Българскы съ пълно увѣреніе, че принадлежаме полж на отечеството си.

Сичкыѣ творенія, които не сѣ вѣрны на естеството и на дѣйствителность-тѣ, трѣба да бждѣт чужды за насъ. И наистинѣ, ный имаме нуждѣ да познайме себе си, околныѣ си и естеството, защото отъ това познаніе зависи нашето благополучіе. Нѣ каквѣ полжъ ще ни докаратъ опѣзи творенія, които показватъ лѣжливы лица, необыкновенны дѣйствія и неестественны образы? Какво ще научимъ отъ тѣзи творенія, когато тый ни показватъ не истинскы животъ, а единъ животъ фантастическы?

Че отъ таквызи творенія нѣма полжъ, нѣ голѣмы гредове, ный ще са помѣчимъ да докажемъ, ако читателя има търпеніе да ны послѣдува еще малко. Ако прѣгледаме по-голѣмѣтъ часть на френскыѣ романы, какво ще намѣримъ въ тѣхъ: Природа и дѣйствителность ли, или фантазія и нелѣпость? Разумность ли ще намѣримъ въ тѣхъ, или най-голѣмы безсмисленности? Подырѣ това, ако подыримъ цѣль-тѣ на тѣзи многочисленны съчиненія, какво ще видимъ: Поученіето и осмысляніето на хората ли иматъ тый за цѣль, или обезсмисляніето имъ? Нека каже кой какво ще, азъ не намирамъ другъ цѣль, освѣнъ онаѣ на Евреитѣ, сир. цѣль-та — да са възползуютъ отъ раздраженото любопытство на читателитѣ, като ги увлачатъ въ единъ мѣръ на фантазія и на призрацы и като распалватъ повече и повече любопытството съ съчетаніето на много нелѣпости. Нийдѣ не видимъ здравъ уметвеннъ храмъ, нийдѣ не видимъ побужденія къмъ благородны стремленія и къмъ высокы помыслы. Сичко е прѣсмѣтнѣто така, што да възбуди любопытство и да намѣри по-много читатели и покупатели.

Отъ таквызи произведенія има вреда за ума, за здравіето и за правыѣ. Вредны сѣ за ума, защото го обръщатъ къмъ лѣжливы цѣща и го запльнюватъ съ кривы

и лъжливы понятия; а отъ доброто и полезното го отвращатъ. Вредны сж за здравіето, защото проповѣдватъ лъжливы погледи врѣхъ чловѣческото естество, врѣхъ неговый животъ и врѣхъ неговото тѣло. Вредны сж за правитѣ, защото проповѣдатъ длѣжности противоестественны и възбуждатъ дѣятелность глупава и безполезна, за да не рѣчьомъ повече.

За да не бѣдѣтъ думитѣ ни голы, ний ще покажемъ, какъ са обхождатъ подобны съчиненія съ природѣтъ на чловѣка и какво вліяніе иматъ тѣи на умоветѣ. Отъ желаніе да направѣтъ съчиненіята си по-занимателны или отъ неразбрание, съчинителитѣ на таквызи творенія изображаватъ таквътъ мѣръ и таквызи красоты, които сжществуватъ само въ въображеніето на съчинителя и които докарватъ таквызи сѣтнины, че много неопытны захващатъ да живѣѣтъ и да чувствоватъ тѣкмо тѣи, както измысленытъ и невъзможнытъ лица на романытъ. По този начинъ лъжата прѣминава отъ романытъ въ живота и, гледанъ, цѣлы общества са подчинили на таѣж лъжж и трѣгнжли по нейнытъ дыри.

За да въспѣва гѣроинны съ тънky крѣстове и съ высоky рѣстове, като *южнытъ тополи*, лъжливата поезія е докарала работѣтъ до тамъ, щото сичкытъ сж повѣрвали въ хубость-тъ на тънkyтъ крѣстове и сичкы сж поченжли да трѣсѣтъ тѣзи крѣстове. Женытъ си исхабиѣхъ здравіето и потомството, за да добиѣтъ тѣчинѣ съ пристѣганія. Естественното устройство не е добро за тѣзи фантазеры и трѣба непрѣмѣнно да са промѣни чрѣзъ усакачяване! Отъ сжщото мѣсто е излѣзло и прѣдпочтеніето на малкытъ нозѣ, които сж такожде единъ сакачѣкъ, когато сж достигнѣты по неестественъ начинъ.

Нѣ най-смѣшното отъ подобнытъ мнѣнія е мнѣніето, че блѣдный цвѣтъ на лицето и пустаината сж знакъ на умственны достоинства и на умственно работяніе. Никой не е смѣялъ да са яви въ обществото съ росно и крѣвено лице, безъ да сичели имѣто *селѣниѣ* или *дебелѣкъ*. Съкый са е мѣчилъ да са направи блѣденъ, за да рѣкѣтъ за него, че работи съ ума си и е чловѣкъ, който мысли; макаръ за таѣж жѣлѣниѣ да е нужно да са не оцетъ, или да са кѣди съ трѣвы и бурени.

За да хвалѣтъ алебастровѣтъ шѣи и *крѣлѣтъ* формы на своите героини, несмысленните романы направихъ не-гороишѣтъ да ходѣтъ до поясъ голы, за да имъ вижда сѣкы шѣитѣ и по-голѣмѣтъ часть отъ тѣлото и за да гра-бѣтъ по-скоро вѣнеца на своето самоотвърженіе — трес-кѣтъ и другѣтъ болѣсти отъ настижѣ. Въздушните об-лѣкла на героините сѣ прѣминѣли и въ живота: много жени иматъ облѣкла прозрачны, като въздуха.

И това не е нищо. Има друго, което още по-добре характеризира и показва лошотѣжѣтъ на таквызи романы. *Тѣй сѣ направилъ живота на единъ комедіѣ*, като сѣ го на-пѣлини съ таквызи условности и прѣструвни, отъ които са подига на сѣкы бесхитростенъ и праводушенъ чело-вѣкъ. Като каратъ героите си да са явяватъ чрѣзмѣрно хитры и вѣжливы, романистите тургатъ въ устата имъ таквызи остроумія и таквызи блудкавы прѣструвки, щото сичкій животъ са явява безсмысленна играчка между най-безсмысленны лица. Не можешъ да сѣднешъ или да ста-нешъ просто и безъ да има да пазишъ нѣколко условно-сти отъ най-никакъвитѣ. Въ другѣтъ дѣйствиѣ трѣба да па-зишъ повече условія. Не може челоуѣкъ да гледа спо-койно на този животъ, въ който са намиратъ толкози май-мунства. Безъ таквызи заблужденія отъ романытъ на фран-цускѣтъ школѣ много умъ щѣше да са употрѣби на по-полезны работы и много челоуѣческѣ силѣ щѣше да ос-тане непохарчена на лѣжливы дѣла.

За умственѣтъ вредъ на подобны романы ний имаме и друго доказателство, което е по-близу до насъ и по-явно за оногози, който иска да гледа. При сичко това, дѣто гърците са мислѣтъ за просвѣтены, тѣхната едно-странчивость, тѣхната плиткость и неосновность въ сичкѣ-тъ положителны въпросы сѣ поразителны. При сичкѣтъ си мѣдрость тѣй оставатъ слѣпы и глупы за таквызи въ-просы и показватъ единъ голѣмъ неспособность къмъ тѣх-ното разумѣваніе и приложение. Отъ какво излезѣ това? Дѣ е неговый источникъ? Да кажемъ, че гърците сѣ не-вѣжды, не можемъ, защото видимъ, че ежегодно издаватъ огромно число книги и вѣстници и че тѣзи книги сѣ че-тѣтъ отъ твърдѣ много читатели. Причината е въ *затѣм-няваніето* на грѣцкій умъ отъ неразборѣжѣтъ въ прѣвож-

даніето и четеніето на книгытѣ. Грьцытѣ печататъ и четятъ много; нѣ ако прѣгледашь тѣхнытѣ книги, ты ще намѣришь, че тый сж романы и отъ онѣзи, които ный наричае тука отъ Францускж школж. За гръцытѣ бы было много по-добрѣ да печататъ и четятъ по-малко, нѣ по-отборно. Тогава тый щѣхж да са ползоватъ не сравнено повече, защото четеното щѣше да е добро и защото щѣхж да иматъ врѣме да го обмыслятъ и приложатъ въ поведеніето си.

Като земемъ прѣдъ очи сичко горѣказано, намъ не ще бжде трудно да разберемъ, кои отъ поетическытѣ съчиненія сж нужны на насъ и кои не. Прѣди да съчинимъ или да прѣведемъ нѣщо, ный трѣба да си помислимъ добрѣ ползж ли, или вредж ще докараме народу си съ него. Ако не постѣпваме тѣй, ный ще причинимъ голѣмы повреди и ще имаме злочестиятж да минемъ между злосторнищытѣ на нашій народъ и да привлечемъ врѣхъ себе си прѣзрѣніето на сѣкы почтенъ чловѣкъ и на потомството. Въ такъвъ случай ный по нищо не ще са отличаваме отъ онѣзи, които живѣятъ отъ злодѣянія освѣтъ само по това, че нашитѣ злодѣянія сж по-тънки и по-видимы. По сжщность нашитѣ дѣла ще бждатъ равны съ онѣзи на злодѣйцытѣ; защото и ный измѣкваме парытѣ на другытѣ съ толкози правдж, колкото и горѣрѣченытѣ. Критиката трѣба да бжде будна и да запазва народа отъ таквыи съчиненія, които нѣматъ за цѣль, освѣтъ личнжтъ ползж на съчинителя, или заблужденіето на читателитѣ. Ный сме оскѣжны отъ сѣкаквы познанія и лесно можемъ да земемъ блѣскавжтъ тепекіѣ на романытѣ за чисто срѣбро, ако не ни показва опытная рѣка измажжтъ. Ный сме бѣдни и матеріално и не можемъ да са оставяме да ны подѣждатъ таквыи писцы отъ които нѣма никаквж ползж.

Т. Икономовъ.

Слѣдующій членъ ни е испратенъ изъ Прагъ отъ единъ младъ ученикъ, който, ако сѣдимъ отъ щото ни е испроводилъ, дава най-добры наѣжды, и заслужва всяко насърчваніе.

За Русалкыѣ.

Славенската Мифологія (баснословіе) наброява доста, макаръ и темпо нѣгдѣ божества: Богове и богыни. Кѣмъ Славенскыѣ тѣзи стары прѣданія и вѣрванія принадлежатъ и Русалкыѣ богыни, които съотвѣствуватъ на грци. Нимфы, особенно Наіады и Потаמידы. Прѣданіето на тѣзи богыни у насъ макаръ така напълно да се не е упазило, нѣ пакъ въ сравненіе съ друго. — Славенскыѣ вѣрванія язычески, става явно. Въ Панагюрище по св. Троица празнуватъ празникъ, който се казва Русалка и се носатъ вѣтвы зелены отъ Русалово растеніе. Не ми е до толкова извѣстно това прѣданіе; нѣ помнѣж и въ Пловдивъ прѣзъ Маія піатъ млѣко прѣзъ такова растеніе, въ Стара-Загора (Желѣзникъ на първыи Май излизатъ на покъра, тѣй и дома ядатъ млѣко и млѣчно кафе, което си мыслиж има сжщото значеніе както въ Панагюрище Русалскый празникъ, гдѣто разумѣва се е упазенъ по-вѣрно.

Името е Русалка (споредъ Шафарика, който е говорилъ изрядно съ сравненіе на всички Славенскы прѣданія за Русалкыѣ) излиза Прастаро-Славенското руса сир. рѣка, което се упазило у Русыѣ въ дума русло — теченіето на рѣката, дълбочина, виръ. Корена на тази дума и въ други языци, особенно старыѣ се намѣрва съ сжщото значеніе и избраный знателъ на старыѣ Европейскы и Азіатскы языци. G. S. Bayer казва: Имена ра рое у Скытитѣ а въ старый общый говоръ на людіето значатъ рѣка; въ Келтыйскый языкъ руе, рое значатъ езеро, а може бы и нашето роса и лат. ros да излиза отъ тѣхъ. А отъ значеніето имъ става явно, че Русалкы у Прастарославеныѣ се казвали рѣкы тѣ, които, понеже иматъ голѣмо вліаніе въ доброто и злото на людіето споредъ като оплодотворяватъ земята, или упостояватъ (както и рѣка Нилъ, коя Египтеныѣ обожавали), то старыѣ славены ги уличетворили (Персонификали) и ги обожавали.

И така Русалкыѣ, споредъ както ги старо-Славеныѣ вѣрвали быле богыни на водыѣ (роса!), именно на

рѣкытѣ и потоцитѣ, почитали се и се прѣдставлявали като млади, красны, дълго-косы дѣвойки, които живѣхъ въ дълбочинитѣ на водитѣ. Освѣнь много крошкарскы — лѣтописны паметници, които изясняхъ значеніето на русалкытѣ, тѣ сж се упазили у Мало-Руситѣ, Русинитѣ, Бѣлоруситѣ въ народнытѣ имъ пѣсни. Празнуваніе на такъвъ русалскы праздницы са намира и у Румунитѣ (Власитѣ), у които, види се, преминали сж отъ Българитѣ, споредъ че наедно живѣли.

Но нигдѣ така живо спомена на Русалкытѣ не се е упазилъ, като у Русинитѣ. Тамъ народътъ и до сега много приказва за краснытѣ русалки, и въ народнытѣ пѣсни името имъ часто се споменува. Споредъ преданіето на простыйтъ русинскы народъ, русалкытѣ живѣхъ въ растеніята около рѣкытѣ, а като излѣзхъ по св. Троица махъ се по земята дори до Петровъ-День. Прѣдставхъ си ги обичайно като 7-годишны момичета отъ благороденъ израстъ, имащиъ споредъ едни зелена а споредъ други черна, — дълга, проста коса, украсена съ зелены вѣнци. — Бѣлоруситѣ си ги прѣдставхъ черно-оки, черно-косы и голы. Забавлявали се и играяли си въ лѣсоветѣ, люлеяли се по вѣтвитѣ на дръветата, а щомъ съзрѣхъ нѣкого челоуѣка, повывкхъ го при себѣ съ пріятенъ гласъ и засмѣно лице тѣй: *Хей, хей дойдете при насъ да съ мюлемы на мюката!* Като красны и нѣжни привличахъ нѣкого; нъ тежко и горко на тоя, който се приближи при тѣхъ! Въмѣсто любезно и пріятно галеніе съ окото си, изведнажъ се промѣнхъ и ставхъ куцы, хромы, грозны и който ги погледне тоз-часъ и той става такъвъ.

А. Т. Иіевъ (отъ Стара Загора.)

Безъ да отнемамы или да прилагамы на прѣдпоставенитѣ на горнійтъ членъ десетина думы отъ първѣтъ еще Редакціѣ, за изпълненіе на съдържаніето на този членъ ный посягамы на бързъ рѣкъ да споменемъ за нѣкоп еще работы които можѣхмы да си припомнимъ при прочитаніето му.

До колкото ный знаемъ празднуваніята на *Русалъ* спазены у Българитѣ на всякъдѣ сж еднаквы и държатъ цѣлж седмицѣ наричана *Русалската недѣля*, която започенва всякъдѣ седемъ дена прѣди Петдесетницѣ и свършва на този день. Какъ сж ся празднували тѣмъ

праздници въ старо врѣме и каквы обреды и тържествования сѣ ставяли не ни е познато. А за сега спасено е, и то само между женитѣ, прѣзъ тѣзи седмицѣ онѣзи които раждатъ еще да вардятъ да не прѣдѣтъ, и всичкы изобщо да не перѣтъ и строго пазятъ да не правятъ помѣж и да не става никакво проливаніе на нечистѣ водѣ; цѣрь не зематъ прѣзъ тѣзи седмицѣ и не берѣтъ никаквы бурени, освѣтъ въ сѣботѣ на задушницѣ която ся случва все прѣзъ тѣзи седмицѣ; еще и цѣте не сѣжѣтъ и никаквъ разсадъ не правятъ защото ся былъ изрисявалъ. (1)

Има еще нѣкои опредѣдени мѣста наричани *Русали*, дѣто прѣзъ тѣзи седмицѣ болнитѣ отъ разны страны на околнитѣ селенія ходятъ за исцѣленіе. Таквызи мѣста днесъ за днесъ азъ познавамъ само двѣ. Едно въ Българіѣ въ Търновското окружіе, въ полето нѣкъдѣ къдѣ рѣкѣтъ *Росицѣ*, но именно дѣ незнамъ, и другагѣ въ Тракийѣ, въ Пловдивско окружіе, хѣмъ нѣкой си наричанъ Богданъ.

Русалѣтъ който е на Богданъ става близу до единъ локвъ (гъолъ) и на този Русалѣ ходятъ за исцѣленіе онѣзи които иматъ гуши т.

(1) *Изреси* за дръвита и сочивнитѣ растенія има значеніето кѣто има *изялови* за животнитѣ; то произхожда отъ *ресѣ*, т. е. ресатчавото онуй прозябеніе което даватъ вмѣсто цѣвѣ орѣхитѣ, леската, ресаткитѣ черници и лозита, за които и казватъ «ввърлили ресѣ» (на мѣсто цѣвнѣли. Забѣлѣжено е че въ суевѣріята на простый народъ играе голѣма роля съзвучіето на думитѣ, на основаніе на което тѣ си съставятъ разны измышленія и повѣрія и по които тѣ сливатъ много-языческы прѣданія съ прѣдавіята на Черквѣтъ. Тѣй на пр. въ деньтъ на Апостола *Андрей* тѣ извършватъ нѣкои обряды които виждамы да сѣ ся извършвали въ Индіѣ при празнуваніята на Индійскый богъ *Индра*, и отъ слияніето на думѣтъ *Индра* и *Андрей* правятъ и думы новы и повѣрія. Деньтъ на Апостолѣтъ *Вартоломей* и *Варнава* тѣ празнуватъ да не бѣе градъ, като изваждатъ това правило отъ близозвучіето да ся не *врътѣли*, *ломѣтъ* и *врътѣватъ* облацитѣ че да вали градъ. Поклоненіето на *Честны* веригы Петровы, тѣ празнуватъ за да ся не *исчестнуватъ* и расчестнуватъ говедата нмѣ, и много други подобны на тѣзи срѣща нѣкой въ простый народъ. Тѣй и тука идеята за изрисяваніе ся вижда да ся е родила отъ близозвучіето на *ресѣ*, съ *росѣ* и *русали*. Единъ другъ видъ повѣрія съставятъ пѣкъ въ отношеніе съ имената на светитѣ. На пр. на св. 40 (9-й Мартъ) едни, и то ся вижда по работнитѣ, иматъ понятіе че на този день трѣба да ся прѣсаждатъ дръвѣ и да ся сѣятъ чѣ щѣли да даватъ плодъ четиридесето-кратенъ; а други, хайлази тѣ, иматъ понятіе че не трѣба въ този день нищо да ся сѣе и прѣсажда защото цѣлы 40 дена лежало по-сѣяното и прѣсаденото въ земѣтъ та изгнивало и не изниквало.

е. отокъ на шибѣтъ сп и земаѣтъ отъ водѣтъ на доквѣтъ та дѣтъ, за да имъ ся разваляѣтъ гушитѣ; идѣтъ еще за исцѣленіе и обла- даннѣ отъ струпи, сплутенины и разны пѣпки по кожѣтъ, та ся мыѣтъ отъ водѣтъ на доквѣтъ. Болныѣ лежатъ подъ едно кычато дѣрво и до всякой болень до главѣтъ турятъ по единѣ разслѣтъ ссѣдъ съ водѣ нагребена отъ доквѣтъ; водата въ ссѣдѣтъ лежи откритъ прѣзъ ношѣтъ и на сутринѣтъ гледатъ що: ся намѣрва въ неж и по това прокобятъ за исцѣленіето или не исцѣленіето на болныѣтъ; отъ тѣзи водѣ послѣ пѣжѣтъ и мѣжѣтъ ся за исцѣленіе.

За мѣстността на Русалѣтъ въ Търновското окружіе не ми е добръ расправяно, чувалъ съмъ само да е мѣсто открито, ливада равна на кождо расте изобилно трѣвата или буренѣтъ наричанѣ *Росенъ*; тука ходятъ за исцѣленіе или за узнаваніе ще исцѣлѣжѣтъ ли или ще умрѣжѣтъ онѣзи които страдатъ отъ хронически и неисцѣлни болѣсти, които тѣ отдаватъ на пакостныѣ самодивы. Болныѣ лежатъ подъ открито небе и си постилатъ и покрыватъ ся съ чисти бѣлы плащаницы (чернафы) и като станѣтъ сутринѣ гледатъ що има по плащаницѣтъ, и ако има нѣщо зелена шумица отъ дѣрво или перце отъ трѣвъ, това е знакъ че за болныѣтъ има цѣръ отъ нѣ-кожъ цѣлѣбѣжъ быдѣжъ или буренѣ, ако ли ся намѣри прѣстѣница нѣщо да е падѣло на плащаницѣтъ, това е знакъ че болныѣтъ нѣма да оздравѣ и ще умре. Таквыѣ прокобенія ставатъ еще и по състояніето въ каквото ся намѣри лежащата около болныѣтъ трѣвъ *Росенъ*, за кождо вѣрватъ че ся постѣщава прѣзъ тѣзи ношѣ отъ самодивы-тѣ (русалки) и че отъ този день на Петдесетницѣ върхѣтъ на тѣзи трѣвъ ся намѣрвалъ вече все прѣкършенѣ или засѣхналъ.

Азъ мыслѣмъ че ще да има и по други страны изъ отечеството ни таквыѣ мѣстности — Русали, но до сега еще не съмъ чулъ и не знамъ за друго нѣкое. Знамъ само че на пѣтътъ отъ Трѣвижъ за Казанлъкъ прѣзъ мѣстото което ся казва *Бѣденъ*, близу до него на планинѣтъ има една малка равнина на кождо ся виждатъ полу-зарасли вече въ земѣтъ до destino камѣне продълговати и отъ единъ грѣмѣдѣ величѣжъ. Това мѣсто или по добръ тѣзи камѣне мѣстны-тѣ жители ги наричатъ *Русалскыѣ вѣбища*, и тѣдѣшныѣ черно-книжници, бродници и магесѣнци на туй мѣсто идѣтъ да правятъ чародѣяніята и заклинаніята си; чувалъ съмъ еще и за названіето *русалскыѣ пѣтеки* пакъ по тѣзи странѣ нѣидѣ, но не сѣ могли да ми расправятъ кои сѣ и дѣ сѣ тѣ именно. Отъ распытванія за нѣкакво прѣданіе върху тѣзи мѣстность не съмъ можѣлъ да узнамъ нѣщо повече, освѣнъ тъмно едно и неопрѣдѣлтелно расказваніе за

сраженіето на нѣкаквы си исполнини *Русали*. Отъ горнето прѣданіе и отъ други еще нѣкои вижда ся като да дѣлятъ русалитѣ на женскы и мжжкы. Вѣрватъ еще и казватъ че русалитѣ идвали въ Понедѣльникъ на Русалскѣтъ седмицѣ и си отивали на другийтъ понедѣльникъ (Св. Духа) по пладнѣ прѣзъ деньтъ, отъ койго частъ сѣ свободни вече празновавшитѣ да работятъ.

Празнуваніето и расходкытъ по полето конто правятъ въ нѣкои мѣста на 1-й Маія, прѣди да изгрѣе слънцето, ся вижда да е и то остатъкъ отъ Русалскытъ празнованія както можемъ да сѣднѣмъ отъ обычайтъ що е спазенъ на нѣкои мѣста да ся одасватъ прѣзъ кръстѣтъ съ растеніето наричащо *лепка*, което по други мѣста правятъ на русалскѣтъ сръдж, и което е символъ на зеленытъ русалскый (самодивскый) поясъ ; но понеже 1-й Маія твърдѣ често ся случавъ да бѣде все прѣзъ Русалскѣтъ недѣльнъ за това по нѣкои мѣста сѣ забѣлѣжиди него, и прѣзъ него день (1-й Маи) изпълнятъ нѣкои обычаи отъ русалскытъ празнованія, измѣненни дѣ по-много дѣ по-малко, и това е въ употребеніе повечето въ градоветѣ дѣто вече чистытъ празнованія на русалскытъ празници сѣ съвсѣмъ исчезнали.

У Българитѣ пзобщо русалкытъ сѣ изгубили значеніето като особни смѣщества отъ самодивытъ, но по нѣкои обрядности познава ся че тѣхъ ги считатъ като полубожества на водытъ и усойнытъ.

П. Р. С.

До настоятелството на періодическото списаніе Читалище Цариградъ

Господа !

Като любители за народното ны просвѣщеніе и за обогатяваніето ны съ классическы книшы, отъ които, прѣведены на матерный ны языкъ, зависѣи нащето по скорешно изучаваніе, рѣшихме ся да съставимъ Химическото Найменование, което, както знаете е основата, было за преподаваніето, было за изучаваніето на Химикѣтъ, тая наука, която силно е спомогнала за напредѣкътъ на промышленостѣтъ. По злощастіе нацията Книжевностъ е лишена отъ тѣхъ толкова нуждики наукъ, и ние като сме захванали вече прѣводѣтъ на едик краткѣ за сѣа Химикъ, та за да нѣмаме за напредъ толкова разны Химическы Найменования, колкото Хими, както е съ нашькѣтъ Грамматикѣ, счехоме за нужно да представимъ чрезъ Списаніето ви, прѣдъ нациштъ учены, а

и най-повече Химици, Найменованіето, което сме изработили, като ги молимъ да иматъ снисходителностъ тѣ да поправятъ погрѣшкитѣ ни, било въ побѣлването на рѣчитѣ, било въ окончаніята, които избрахме за назначаваніето и различаваніето на Кислотитѣ, на Основитѣ и прч. или да ни покажатъ единъ другъ методъ, по който да можемъ да слѣдваме предприятото си дѣло,

Химическо наименованіе.

Химическото Наименованіе (Словозначеніе, Номенклатура, Nomenclature) е основано врѣзъ слѣдующитѣ начала: 1-о да ся даде на проститѣ тѣла имена; Билъ и незначителны, само да ся кѣсы и да не ставатъ прѣчка за съставяніето на сложнитѣ имена; 2-о Имената на сложнитѣ тѣла да напомнятъ тѣлата, отъ които ся сложены и 3-о Окончаніята на сложнитѣ тѣла да означаватъ съразмѣрноститѣ, по които ся соединены едно съ друго проститѣ тѣла.

Химическото Наименованіе ся дѣли на двѣ: Наименованіе на проститѣ тѣла и Наименованіе на сложнитѣ тѣла.

1-о Наименованіе на проститѣ тѣла.

Просты или Неразложкы наричатъ онѣзи тѣла, отъ които не може да ся извлече освѣтъ едно и сѣще вѣщество. Тѣ ся 65 и ся дѣлятъ на два разряда на Рудовиди и Руди.

1 о Рудовиди.

Рудовиди ся тѣла (Métalloïdes) въобще лишени отъ рудный блясъкъ, лоши проводници на топлинѣтъ и на Илектричеството; тѣ ся отличаватъ отъ рудитѣ, по туй че соединены съ кислорода, образувать кислоты и никога основи.

Рудовиднитѣ тѣла ся 15:

1. Кислородъ — Oxygène	9. Кремъчъ или Кремній — Silicium
2. Азотъ или Селитроворъ (Azote)	10. Селенъ — Sélénium
3. Водородъ — Hydrogène	11. Теллюръ — Tellure
4. Въглеродъ или въгленъ — Carbone	12. Хлоръ — Chlore
5. Симпуръ или Сѣра — Soufre	13. Вромъ — Brome
6. Фосф. или Свѣтоносъ (Phosphore)	14. Йодъ — Iode
7. Мышекъ или Арсеникъ (Arsenic)	15. Флюоръ — Fluore
8. Боръ — Bore.	

2-о Руди.

Руди (Métaux) ся онѣзи тѣла, които провождатъ добръ топлинѣтъ и Илектричеството; тѣ ся снабдени съ особитѣ Руденъ блѣ-

съкъ. Рудитѣ ся распознавать отъ рудовидитѣ, по свойството, по което като ся съединять съ Кислорода правять *основы*, които Рудовидитѣ не могатъ никога да направять.

Имената на Рудитѣ тѣла сж :

1. Калий — Pottassium	26. Цинкъ — Zine
2. Натрій — Sodium	27. Кадмій — Cadmium
3. Литій — Lithium	28. Мѣдь — Curre
4. Барій — Barium	29. Свинецъ — Plomb
5. Строней — Strotium	30. Висмутъ — Bismuth
6. Калцій или Варій — Calcium	31. Живакъ — Mercùre
7. Марганецъ — Manganèse	32. Олово — Etain
8. Магній — Magnésium	33. Титанъ — Titane
9. Глюциній — Glucinium	34. Танталъ — Tantale
10. Алюминій — Aluminium	35. Ниобій — Niobium
11. Цирконій — Zirconium	36. Пелоній — Pélopium
12. Торій — Thorium	37. Антимоанъ — Antimoine
13. Иттрий — Yttrium	38. Уранъ — Uranium
14. Церій — Cérium	39. Сребро — Argent
15. Лантанъ — Lantane	40. Злато — Or
16. Дидимъ — Didyme	41. Платинъ — Platine
17. Ербій — Erbium	42. Палладій — Palladium
18. Тербій — Terbium	43. Родій — Rhodium
19. Хромъ — Chrome	44. Иридій — Iridium
20. Тунгстенъ — Tungstène	45. Рутеній — Rúthénium
21. Молибденъ — Molybdène	46. Осмій — Osmium
22. Ванадій — Vanadium	47. Илменій — Iménium
23. Жельзо — Fer	48. Талій — Thalium
24. Кобальтъ — Cobalt	49. Сезій — Caesium
25. Никкелъ — Nickel	50. Рубидій — Rubidium

II. Наименование на сложными тѣла.

Сложнытѣ тѣла ся дѣлятъ на два вида : На *Сложно-Кислородны* и на *Деюно-сложны тѣла*.

A. Сложно-Кислородны тѣла.

Сложно-Кислородны тѣла (Composés oxygénés) сж оныя, които съдържатъ въ себе си Кислородъ ; тѣ ся дѣлятъ на три вида : 1-о *Кислоты*, 2-о *Основы* и 3-о *Сродны или непосредствени тѣла*.

1° Кислоты.

Едно просто тѣло, было рудовидно или рудно съединено съ Кислорода, образува *Кислотъ* (Acidie). Правило та за наименование то на Кислотытѣ сж слѣдующитѣ :

Кога едно просто тѣло ся съедини съ кислорода въ единъ само съразмѣрность за да направи само една кислота, то пмято на тѣхъ кислотѣ става съ прилагателното пѣлно на тѣлото послѣдувано отъ общитѣ рѣчь *Кислота* и. пр.: *Кремъчъ* съединенъ съ *Кислорода* въ единъ само съразмѣрность ся нарича *Кремъчная кислота* (Acide Sisicoque).

Нъ ако едно просто тѣло ся съединява съ Кислорода въ двѣ съразмѣрности за да произведе двѣ кислоты, тогава тая отъ Кислотитѣ която има повече Кислородъ ся наименоува съ прилагателно то пѣлно, както казахме по-горѣ, а оная, която има по малко кислородъ съ прилагателното устѣчно, послѣдуваны всякога отъ рѣчьтѣ *кислота*. И. пр.: *Мышекъ* съединенъ съ *Кислорода* въ двѣ съразмѣрности, наричае *Мышечная кислота* (Acide arsénique) оная която има повече кислородъ, а другата, която съдържа по малко *Мышечна кислота* (Acide arsénieux).

Напослѣдъкъ, ако едно просто тѣло ся съедини съ кислорода въ четиры съразмѣрности за да направи толкова кислоты, гуждаме прѣдлога *подъ* прѣдъ всякъ кислотѣ съ пѣлно и устѣчно окончаніе. Тоя прѣдлогъ означява всякога едно по-малко количество Кислородъ Като на пр. кога кажешь :

Хлорная Кислота — Acide chlorique.

Подъ-хлорная кислота — Acide hypochlorique.

Хлорна кислота — Acide chloreux.

Подъ-хлорна кислота — Acide hypochloreux.

Разумѣваме, че *подъ-хлорная кислота* съдържа помалко кислорода отъ *хлорная кислота*; тѣй сѣще и *подъ-хлорна кислота* отъ *хлорна кислота*.

Има и друга една кислота, която съдържа повече кислородъ отъ *хлорная кислота*, и която за да различимъ прѣдшествуваме ѿ прѣдлога *надъ*. И. пр.: *надъ-хлорная кислота* (Acide Ser-chlorique).

2^о Основы и 3^о или непосредственны тѣла.

Основы (Bases) наричатъ тѣла, които произхождатъ отъ соединеніето на единъ рудъ съ кислорода и които иматъ свойството да ся соединяватъ съ кислотитѣ и да правять *соли*; а *срѣднитѣ* или *непосрѣдственны тѣла* (corps neutre ou indifférento) ако и по сѣщій начинъ да сѣ съставены, нъ напротивъ тѣ не могатъ да ся соединяватъ съ кислотитѣ, както и съ основитѣ за да образувать *соли*. Тѣя двѣтъ т. е. основы и срѣдны тѣла ся зоватъ *подъ* едно общо пмя *Окисли* (Oxides) и на които правилата сѣ слѣдующитѣ:

Кога едно тѣло ся съедини съ кислорода за да направи една окисль, то за да наименоуваме тая окисль, даваме прилагателното

устьчено на общѣтъ рѣчь окисълъ, послѣдувано отъ простото тѣло. На пр. *Кадмій* съединенъ съ кислорода въ единъ съразмѣрность наричаеме го *Окисленъ Кадмій* (Oxyde de Cadmium).

Ако бы че туй просто тѣло има свойството да ся съединява съ кислорода въ повече отъ единъ съразмѣрность, то за да ги назовемъ прѣдшествуваме общето имя *Окисълъ* съ рѣчнѣтъ: *Перво*, *Срѣдъ* (значи едно и половина), *второ*, *три* и *прѣ*, послѣдувано отъ простото тѣло, като на пр.: *жельзо* кога ся съедини съ кислорода въ нѣколко съразмѣрности прави:

Перъ окисленно жельзо — Protoxyd de Fer.

Срѣдъ окисленно жельзо — Sesqui-oxyde de Fer.

Вторъ окисленно жельзо — Bi или Deutoxyde de Fer.

Три окисленно жельзо — Tritoxyde de Fer.

Прѣ окисленно жельзо — Peroxyde de Fer.

(Конечтъ въ идущій брой)

Изработилъ А. М. Рачевъ и Лазаръ Н. Павловъ.

Що разноси Базелъ въ Швейцарія за училища.

Ако бы ся мѣрпо състояніето на просвѣщеніето въ нѣкожъ земѣхъ по онова което разносятъ за своитѣ учебны заведенія, тогажъ кантонътъ Базелъ у Швейцаріѣхъ спада между първитѣ земѣи на свѣтътъ. Не ся е ни чуло ни видѣло това което тая малка земица съ 48 хыл. жители разноси за изученіето на просвѣщеніето на населеніето !

Споредъ званично извѣстіе отъ 1868 год. той плаща за ученіе и просвѣщеніе 467,238 фр. т. е. $\frac{1}{3}$ отъ сичкій данѣкъ, и то: За велико училище 109,000 фр. за училище за учители 7,800 фр. за занаятско училище 19,000 фр. за хуманистическъ гимназіѣхъ 33,200 фр. за реалнъ гимназіѣхъ 60,700 фр. за реално училище 31,600 фр. за велико дѣвическо училище 36,400 фр. за мъжкы училища въ градътъ Базелъ 32,800 фр. за женскы градскы училища 49,600 фр. за селскы училища 14,200 фр.; всичко 370,000 фр. и 2,500 фр. за училище за рисованіе, освѣтъ 448,000 фр. които ся вложени въ училищны зданія, и 18,900 фр. що даватъ всякъ годишъ за пенсія на учители. Еще трѣба да кажемъ че всичка тази сума ся събира чрѣзъ расвярленъ данѣкъ. — Освѣтъ това плаща еще на годишъ 10,000 фр. за къщія за сирачета, 6000 фр. за училища за сирачета, 1137 фр. за фабриканско училище, 22,000 фр. за училище за музикъ и плуваніе, 3,500 фр. за училище за малкы дѣца, 1000 фр. за популярны прѣдаванія и 3000 фр. за библіотекъ. И пакъ има еще различни Дружества които издаватъ голѣмы сумы въ цѣль за просвѣщеніе и поддържатъ едно търговско училище и едно малко военно училище и даватъ множество стипендіи на сирашкы и дѣрвинъ дѣца. Може ли и да ся помисли нѣщо повече отъ това ?

Нека всички ся угледатъ на тѣзи малкѣ земциж и да зематъ за примѣръ честитиѣ нейни жители, които поради това ся за просвѣщеніето погръжване ще да ся споменуватъ во вѣки вѣковъ и ще ся славятъ повече отъ най голѣмыѣ царіе и воеводи на свѣта.

Търговіята на англія

Морнинѣ постѣ, обнародва слѣдующето съкратено обозрѣніе на търговското движеніе въ Англіѣ прѣзъ минѣлиѣ дванадесетъ мѣсеца.

Споредъ званичнитъ свѣдѣнія обнародваны на послѣдѣкъ, стойността на вносенитъ въ Англіѣ изъ Белгіѣ стоки прѣзъ 1870-тъ години прорасла по 1 на сто; а внасяніето на стоки отъ Англіѣ въ Белгіѣ прорасло 4 на сто.

Цѣлокупната стойность на вносенитъ отъ Австріѣ въ Англіѣ жита была за 5,040,000 лири, т. е. за 126 милиона франгы. А на 1869 внасяніето чрѣзъ кораби възлѣзвало до 7,000,000 лиры, когато на 1868 было еще по-голѣмо, т. е. 10,000,000 лири.

Но търговското благоденствіе на Англіѣ ся проявява при това и подъ другъ образъ. Споредъ обнародванитъ на 30 Априлія изложенія, цѣлокупното на дѣніята прѣзъ текущѣтъ години ирѣдстави наращеніе за годиниѣ 1870 по 8 на сто, за годиниѣ 1869 по 14 на сто, за годиниѣ 1868 по 23 на сто. И тѣй прорасваніето на търговіѣтъ въ Англіѣ може да ся сматри като утроена въ разстояніе на четири години.

П. Р. С.

ИЗВѢСТІЕ

Настоятелството на Българското Читалище въ Цариградъ като ся ползва отъ различнитъ оцѣненія на досегашний вървежъ на Повременното Списание Читалище, извѣстява на родолюбивитъ Читатели, че, като ся промѣни Редакцията на това Списание, то взе приврѣменно нуждитъ мѣрки за по-доброто му нареждане за напредъ. —

При това Настоятелството ще положи отсега още всичкитъ си усилія, за да приготви за вторѣтъ години по изданіето на Читалище потребнитъ прѣобразованія, за улучшеніето му въ най възможный за него стѣпень, щото да може да отговори удовлетворително на усърдно-то посрѣщаніе, което намѣри то въ народа. —

Настоятелството.

На Българското Читалище въ Цариградъ.